

Kevesebb a közbeszerzés Magyarországon

Több mint 300 milliárd forint távozott a közbeszerzési piacról

Budapest, 2011. február 23.

Az Alapítvány a Korszerű Közbeszerzésért és a Transparency International Magyarország közös kutatása szerint 2010-ben a bruttó hazai termékhez viszonyítva kevesebbet költöttünk el közbeszerzésben, mint egy évvel korábban. A KSH előzetes 2010-es GDP-adatait alapul véve jelenleg 5,66% a GDP-hez viszonyított szerződött közbeszerzési érték Magyarországon. Ehhez képest a közbeszerzés az EU GDP-jének mintegy 17 %-át teszi ki.

A visszaesés oka egyrészt adódik a közbeszerzési törvény 2010-es módosításaiból, ami számos beszerzési területet kivett a törvény hatálya alól, ugyanakkor meghagyta a szigorú szabályozás kereteit, különös tekintettel az igen alacsony közbeszerzési értékhatárra és az igen szigorú ún. egybeszámitási kötelezettségre. Ehhez hozzájárult az év elején kötelező elektronikus közbeszerzés, mely 2010-ben két hónapra ellehetetlenítette a közbeszerzéseket, valamint a beszerzések tudatos visszatartása is a kormányzatok részéről, mely a tavalyi számok tükrében a válság utóhatásának is betudható.

Másrészt azonban a nominális adatok figyelembe vételével megállapítható, hogy újabb, több mint háromszáz milliárd forint távozott a közbeszerzési piacról, melyből kétszázat a közszolgáltatók nem közbeszerzésben költenek el. Az ellenőrzött közpénzköltés Európai Unióban kialakított rendszerében ugyanis azoknak a kizárólagos joggal rendelkező ún. releváns tevékenységet folytató ajánlatérőknek is közbeszerzésiük kell, amelyek egyébként magántulajdonban vannak. Továbbá szigorú követelmények vonatkoznak azokra a vállalkozásokra, melyeket közbeszerzésre kötelezett ajánlatkérők tulajdonolnak, valamint az ún. tiltott állami támogatások elkerülésének biztos módja a közbeszerzési szabályok betartása és az eljárások lebonyolítása.

Magyarországon a közbeszerzési piacról a menekülés 2006 óta zajlik, melyet a törvényi változások ugyan érintettek és 2009-ben több beszerzést sikerült beterelni a piacra, azonban az igazán nagy szereplők döntése hosszú távon érezteti hatását. Nem a kis szereplőkre kell tehát fókuszálni, hanem azokat a nagyokat ellenőrizni, akik „elfelejtettek” közbeszerzési. Vonatkozik ez a közszolgáltatókra és azokra az érintetteknek, akik a kivételi szabályok újraértelmezésével, vagy az ún. házon belüli, saját cégtől való beszerzés kreatív alkalmazásával bújnak ki a kötelezettségük alól.

A piacra való visszatérésnek azonban feltétele a jogbiztonság és annak garantálása, hogy a válság hatásait az aktuális kormányzatok ne a közbeszerzés akadályozásával kívánják tompítani. A bizalom helyreállításához új közbeszerzési szemlélet kialakítására van szükség, ami a túlszabályozás helyett a valós beszerzési igényekre, a fenntarthatóságra és a verseny ösztönzésére fókuszál.

A kutatásról további információt talál a www.k2a.hu oldalon.

Ha a közleménnyel kapcsolatban további kérdése van, keresse Tausz Pétert a peter.tausz@transparency.hu e-mail címen vagy a 06 70 4215191-es számon.